

Forædling af klippegrønt I

Produktion af håndbuketter

Af Jens Søgaard Jacobsen og Niels O. Lundstedt

Begge forfattere er skovbrugsstuderende fra KVL og har i efteråret 1990 skrevet en opgave om forædling og distribution af dansk klippegrønt. Pyntegrøntsektionen har været vært for de studerende.

Denne artikel er den ene af to artikler baseret på opgaven. Artiklerne handler om mulighederne for at starte en forædlingsproduktion af klippegrønt, specielt håndbuketter og kranser. I artiklerne præsenteres driftsøkonomiske modeller for Nobilis og Nordmannsgran baseret på eksisterende viden. Artiklerne behandler ikke afsætningsstrategiske overvejelser, som er en væsentlig del af opgaven.

Hvorfor forædle?

Størstedelen af det grønt, der produceres i Danmark, forædles i udlandet.

Danske producenter klipper og bundter klippegrønt i 5 eller 9 kg bundter. Den danske produktion af Nobilis- og Nordmannsgranklippegrønt udgjorde i 1990 skønsvist 18000 t, hvoraf omkring 90% eksporteredes. Eksporten sker hovedsagelig som råvarer (5 eller 9 kg bundter), mens varen ofte er yderligere forarbejdet, når den sælges til forbrugeren. Vores undersøgelse, som dækker det nordtyske område, peger på, at alt Nobilis og 20-25% af alt Nordmannsgran gennemgår en forædling, inden det når forbrugeren (75-80% af alt Nordmannsgran bruges til gravdækning, og til dette formål er 5 eller 9 kg bundtet en hensigtsmæssig handelsenhed).

Det forventes, at det i de kommende år vil blive sværere at sælge klippegrønt til fortsat høje priser. Det vil derfor være fordelagtigt for den enkelte klippegrøntproducent i højere grad at kunne tilbyde produkter, der er tilpasset markedets ønsker. Producenten kan sikre sig en større afsætningsikkerhed ved at tilbyde klippegrøntgrossisten et varieret varesortiment, som i højere grad imødekommer grossistens ønsker.

Vores beregninger viser, at det for den enkelte producent at klippegrønt i mange tilfælde kan give en øget indtjening pr. kg klippegrønt og dermed også en større indtjening pr. ha, at producere håndbuketter og kranser.

Forædlingen

Inden man går i gang med en forædlings-

Håndbuketter af nordmannsgran.

produktion, er der en række ting, man bør overveje.

- Hvor skal produktionen foregå?
- Hvem skal aftage produkterne?
- Hvilke(t) produkt(er) skal vælges?
- Hvilken mekaniseringsgrad skal anvendes?
- Er der tilgængelig arbejdskraft?

Dette er vigtige spørgsmål for den enkelte producent. Svarene vil i de fleste tilfælde afhænge af de lokale forhold. Der er dog nogle generelle forhold, som det er værd at fremhæve. Forbrugernes krav til forædlet klippegrønt kan variere stærkt fra region til region i Europa. Det er derfor et principielt problem, at forædlingen foregår langt fra de endelige forbrugere. Dette problem kan kun løses, hvis produktionen foregår i et nært samarbejde med aftageren. Det bliver således meget vigtigt at finde en aftager, der har kendskab til forbrugernes ønsker, og som er interesseret i at handle med forædlede produkter.

Mangelen på egnet arbejdskraft har afholdt mange fra at etablere en forædlings-

produktion på den tid af året, der i forvejen er langt den mest arbejdskraftintensive i klippegrøntproduktionen. Lokale erfaringer viser imidlertid, at arbejdskraften kan skaffes. Nogle af mulighederne er anvendelse af entreprenører, skovarbejderenes hustruer eller skolebørn.

I det følgende afsnit vil vi præsentere resultatet af vores beregninger for to forædlingsproduktioner: håndbuketter og kranser. Forudsætningerne for beregningerne er baseret på samtaler med en række danske producenter. Beregningerne er derfor af generel karakter, og lokale forhold kan betyde væsentlige afvigelser fra vores modeller.

Håndbuketter

Håndbuketten er det forædlede produkt, der er lettest at fremstille. Det minder en del om 5 og 9 kg bundtet, men er velegnet som salgsenhed over for den private forbruger. Ydermere er det det produkt, som i øjeblikket har den største fremgang i markedsandel.

Håndbuketten er et simpelt produkt, hvil-

ket gør det forholdsvis let at sikre en ensartet kvalitet. Produktionen af håndbuketter kan ikke mekaniseres, og der er derfor ikke nogen afgørende fordele ved at centralisere produktionen. Vi regner derfor med, at bindingen foretages decentralt af entreprenører.

I det følgende sammenlignes produktionen af håndbuketter med den traditionelle produktion af 5 eller 9 kg bundter.

Forudsætninger for beregningerne Håndbuketter:

Råvarer: Bindetråd: 0,05 kr./buket. Klippegrønt: 2,20 kr./bundt.

Arbejdskraft: Entreprenøren aflønnes med 1 kr./buket alt inklusive, og får kun stillet klippegrønt og bindetråd til rådighed.

Salgspris: Varierer fra 5,30 til 7,10 kr./buket. Salgsprisen varierer og afhænger af salgskanalen og det enkelte produkt. Der er tilsyneladende ikke nogen forskel i pris på håndbuketter af hhv. Nordmannsgran og Nobilis. Priserne er baseret på buketter af sorteringsgrupper hhv. Nordmannsgran sekunda og Nobilis ungdomsgrene.

Håndbuketter på hhv. 500 og 700 g forudsættes at afvige i forbrug af klippegrønt og salgspris, men ikke i forbrug af arbejdskraft.

5 eller 9 kg bundter:

Råvarer: Bindetråd: 0,05 kr./bundt. Etiketter: 0,20 kr./bundt. Klippegrønt: 2,20 kr./bundt (undtagen Nobilis blå mellemgren: 2,50 kr./bundt).

Salgspris: Her er benyttet Pyntegrøntsektionens vejledende bruttosalgspriser fratrukket en grossistabat på 25%.

Til fastsættelse af prisen på klippegrønt er anvendt oparbejdningssomkostninger, således som de er opgivet i Pyntegrøntsektionens vejledende priser. Denne antagelse er også gjort for produktionen af håndbuketter, idet vi har skønnet, at hvad der spares ved manglende sortering går lige op med øgede udgifter til transporten af en jævn strøm af grønt til entreprenørerne.

Resultater

Tabel 1 viser resultaterne af beregningerne. Beregningerne peger på, at det bedst kan betale sig at producere 500 g buketter, da det laveste dækningsbidrag for 700 g buketterne er det mest sandsynlige. 700 g buketter har imidlertid flere fordele:

- Der indgår i højere grad reelle grene.
- Det er lettere at lave en pæn buket.
- Det er den mest efterspurgte buketstørrelse på det tyske marked.
- Der sælges mere grønt, hver gang der sælges en buket, hvilket kan være en fordel ved et eventuelt kommende afsætningsproblem.

Herudover fremgår det, at det bedre kan betale sig at fremstille håndbuketter end

PRODUKT	DB (kr./kg)
500 g håndbuket	5,40
700 g håndbuket	3,50 - (5,55)
NOBILIS	
grøn mellemgren	1,80 - 2,54
ungdomsgren	2,55 - 3,05
blå mellemgren	3,75 - 4,25
blågrøn dek.gren	5,00 - 5,50
NORDMANNSGRAN	
prima Nordmann	2,80 - 3,55
sekunda Nordmann	1,55 - 2,55

Dækningsbidrag i 1989 priser for to typer af håndbuketter, 4 Nobilissorteringsgrupper og 2 Nordmannsgransorteringsgrupper.

For hver sortering er der angivet to dækningsbidrag svarende til salgspriser hhv. i toppen og i bunden af prisspektret for den pågældende sortering. For 700 g håndbuketten er der angivet dækningsbidrag baseret på to forskellige salgspriser.

de fleste sorteringsgrupper i Nobilis og begge sorteringsgrupper i Nordmannsgran. Kun den blågrønne Nobilis giver nogenlunde samme dækningsbidrag. Disse direkte sammenligninger tager ikke højde for, at håndbukettens salgspris er afhængig af grøntets kvalitet. Således vil håndbuketter af billige sorteringsgrupper indbringe en lavere pris i forhold til buketter af dyrere sorteringsgrupper. Dette rækker imidlertid ikke ved hovedtrækkene i konklusionerne.

Det kan være relevant at betragte dækningsbidraget pr. ha i en sammenligning mellem to alternativer. I så fald vil hånd-

buketterne sandsynligvis stille sig endnu mere fordelagtige, idet man sandsynligvis får en bedre udnyttelse af grøntet i klippebevoksningerne. (Der efterlades ikke grønt på skovbunden, til gengæld er der et vist spild ved fremstilling af buketterne).

Litteratur:

Lundstedt, N. O. & Jacobsen, J. S.: Afsætning af klippegrønt. - En analyse af mulighederne for at afsætte en kommende dansk merproduktion gennem forædling og udnyttelse af blomstergrossisternes distributionssystem.

s. r. l. ®

**Når det gælder klipning af pyntegrønt, opstamning o.s.v.
Komplette anlæg til omgående lev.**

DANMARK

Eneimport

Vagn Jensen

Tåstrupvej 14 - 2690 Karlslunde - Tlf. 53 14 05 29 - Telefax 53 14 62 95